

نخستین همایش ملی اخلاق و عرفان در ادب فارسی

پیوندهای ادبی اخلاقی و اجتماعی در بوستان سعدی

دکتر احمد رضا کیخای فرزانه*

فاطمه رهدار**

حوریه کیخای فرزانه***

آسیه راهی****

چکیده

آثار ادبی بازتاب آداب و رسوم و رفتار و خلیقات جامعه و عصر خالق خویش اند. و هر دوره ای، ادبیات منحصر به خود را دارد و این نشانگر آن است که میان فضای حاکم بر جامعه و آثار خلق شده در هر عصری ارتباطی تنگاتنگ وجود دارد. از آنجایی که ادیبان در محیط اجتماعی زمان خویش زندگی می کنند نمی توانند نسبت به وضع موجود در جامعه خود بی تفاوت باشند و با نگاهی موشکافانه وجود تعصب، بی عدالتی، تبعیض، نابسامانی سیاسی و اجتماعی و اقتصادی را به نقد کشیده و با کج رفتارها مبارزه می کنند. و گاه با زبان طنز و نرم و مستقیم و گاه غیرمستقیم از پادشاهان، وزراء، فقها و... عصر انتقاد می نمایند. از جمله شاعران بزرگی که در آثار خود به مسائل اجتماعی می پردازد شیخ اجل سعدی شیراز است که سعی بر اصلاح جامعه خویش دارد و جامعه را همچون یک پیکره و نظامی متصور است که باید همه ی اجزا و نهادهای آن همگام با هم اصلاح شوند. و این امر در دو اثر گرانقدر وی گلستان و بوستان محسوس تر و مشهودتر می باشد. در این مقاله به بررسی پیوندهای ادبی با نهادهای اجتماعی با تکیه بر بوستان سعدی پرداخته شده است.

کلید واژگان: سعدی، بوستان، اخلاق، اجتماع.

*دانشیار عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان/ a.keikha.farzaneh@iauzah.ac.ir

**دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی سیستان و بلوچستان/ H.rahdar86@gmail.com

*** دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی/ a.keikha.farzaneh@iauzah.ac.ir

**** کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی / H.rahdar86@gmail.com